MACHSHEVES YECHEZKEL
TORAH OF RAV HARTMAN
מחשבת יחזקאל

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בכורות מב

עניין: בגדר אנדרוגינוס

רמב"ם פ"ב מהלכות שופר

בן חורין וטומטום ואנדרוגינוס חייבין: **ב** כל מי שאינו חייב בדבר אינו מוציא את החייב ידי חובתו. לפיכך אשה או קטן שתקעו בשופר השומע מהן לא יצא. *א**אנדרוגינוס מוציא את מינו ואינו מוציא את שאינו מינו. טומטום אינו מוציא לא את מינו ולא שאינו מינו. שהטומטום שנקרע אפשר שימצא זכר ואפשר שימצא נקבה: **ג** וכן מי שחציו

השגת הראב"ד

*אנדרוגינוס מוציא וכו'. כתב הרמב"ד ז"ל זהו לדעת מי שאומר מנדרוגינוס בריה בפני עצמה אבל מי שאומר תליו זכר הוא מינו מוציא לא את מינו ולא שאינו מינו כעין מי שתליו עבד ותליו ב"מ עכ"ל:

באר היטב או"ח סי' תקפט

הלכות קטנות [מ"ב] סימן מ"ה: (ב) מינו. דשמע טומטום זה נקבה וזה זכר. אבל מנדרוגינוס שוין כולן, שיש להם זכרות ונקבות, [ט"ז ס"ק ג], כן הוא ברמב"ם בהלכות מישות [ב, כד], וכן כתב רמ"מ בסימן י"ז סעיף (ג') [ב], ע"ש. והמ"מ [ס"ק ג] כתב, וכי"ב פירש דלפי על פי שמצינו גם כן מנדרוגינוס שם נאמרו פעם שהוא נקבה הוי מצינו זכר מינו מוציאו, עכ"ל, ע"ש. ובכי"ב שלפנינו לא מצאתי כן. ועוד דלפי זה משמע שפעם הוא זכר ופעם הוא נקבה, כמו שמעתי מומרים שמנדרוגינוס מודם ממד הוא זכר מודם ממד הוא נקבה, ולא משמע כן בגמרא ובפוסקים. ועוד, דמ"כ למה לי קרא למעוטי מנדרוגינוס דמין מילתו דומה שפת [שפת קלה, ע], מס הוא במודם שעולד בו נקבה פעיטע, ומס הוא זכר קשה נמי למיך ידעינן שמודם הנע יהיה נקבה, וק"ל:

חתם סופר בגליון שו"ע שם

ד (שם) **אם באותו**. נ"ב, נראה לפענ"ד סברת המג"א, דאף על פי שיש לו ב' איברים זכרות ונקבות, מכל מקום גבול יש לו, זמן מה מטיל מי רגלים מזכרותו ואז עדיף מחבירו שמטיל עתה מים מנקבותו, ולזמן אחר ישתנה הענין. עיין (ספיקא) [סימנא] דהטלת מים במסכת בכורות דף מ"ב ע"ב לענין טומטום, ואע"ג שאין הנדון דומה לראיה, מכל מקום כך נראה לפרש דברי המג"א. ולעולם בכל הזמנים הוא ספיקא, אך עדיף מחבירו שמטיל מים מנקבות שלו, ולא קשה מידי קושית הבאר היטב [ס"ק ב]. וסברא זו דאנדרוגינוס דמטיל מים במקום זכרות ונקבות איתא בכסף משנה פרק ב' מבכורות הלכה ה' ליש גורסים, ע"ש:

(חתם סופר)

שערי אורה שער חמישי

והמבין סוד זה יבין כל המרכבה וכל מעלות האצילות שהם בצורת מקבל ומשפיע, וזהו סוד אנדרוגינוס. ולא שיש שם צורת אנדרוגינוס, חלילה חלילה לשם ית' להאמין דבר כזה ולהוציא דבה ושם רע. אבל כמו שאמרנו למעלה בסוד כל פרקי המרכבה והשרים העליונים שכלל כולם ביחד נקראים 'אדם', לא שהם בצורה שלנו או כמונו חלילה חלילה. אבל יש מעלות גדולות ועולמות מלאים זיו והדר וזוהר ומיני מאורות, וכולם כאחד נקראים בשם 'מוח', לא שהם בצורת מוח שלנו או כמוח שלנו אלא שהם רמוזים בסוד המוח. וכן יש כמה עולמות מלאים כל מיני דשן וכל טוב ונקראים 'ימין', וכן יש כמה עולמות מלאים חשך שאינו מתאחז והוא בלי גבול ונקראים 'שמאל', וכן יש כמה עולמות בצד שמאל מלאים עושר וכבוד ונכסים ונקראים 'צפון', וכן כל כיוצא בזה. ובדרך זה כל צורת המרכבות העליונות והמחנות והצבאות, מהן יש כתות נקראים בשם 'עין', מהן יש כתות נקראים בשם 'אזן', ומהם יש כתות נקראים 'שפתים', ומהן יש כתות נקראים 'פה', ומהן יש כתות נקראים 'ידים', ומהן יש כתות נקראים 'רגלים'. וכל המחנות והמרכבות כאחד נקראים בשם 'אדם'.

נמצאו כל המעלות מקבלות כח וקיום מקוצו של יו"ד של שם יהו"ה ית', ונמצאת כל מעלה מכל מעלות העולם שיש לה שתי פנים. הפן האחד שמקבלת ממי שלמעלה ממנה, והפן השני שמשפעת טובה למי שלמטה ממנה עד הגיעם לטבור הארץ. נמצאת כל מעלה ומעלה שיש בה שני ענינים, כח מקבל לקבל שפע הטובה ממי שלמעלה הימנה, וכח השפעה להשפיע טובה במי שלמטה הימנה. ובדרך זה נקראו המרכבות 'אנדרוגינוס', מצד א]מקבל ומשפיע. וזהו סוד גדול מסודות הסתרים והאמונה.

בראשית רבה ח, א

וַתָּשֶׁת עָלַי כַּפֶּכָה. אָמַר ר' יִרְמְיָה בֶּן אֶלְעָזָר בְּשָׁעָה שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אָדָם הָרִאשׁוֹן אַנְדְּרוֹגִינוֹס בְּרָאוֹ, הֲדָא הוּא דִכְתִיב (בראשית ה ב) **זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם.** כאאָמַר ר' שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשָׁעָה שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אָדָם הָרִאשׁוֹן דְּיוּ פַּרְצוּפִים בְּרָאוֹ וְנִסְרוֹ וַעֲשָׂאוֹ גַּבַּיִם גַּב לְכָאן וְגַב לְכָאן. אַיתִיבוּן לֵיהּ וְהָכְתִיב

WHATSAPP EMAIL PODCAST TORAHANYTIME ALLDAF DAF YOMI PORTAL KOLHALASHON